

1. Een ongemakkelijke tekst?

Is dit eigenlijk niet een ongemakkelijke tekst voor een dienst waarin een diaken wordt bevestigd? Als diaken ben je geroepen om je dienstbaar op te stellen naar mensen die het moeilijk hebben, juist ook naar mensen die het financieel moeilijk hebben. Maar wordt hier door Jezus de zorg voor de armen niet heel erg gerelativeerd? 'De armen jullie altijd om je heen, als je wilt kun je ze altijd helpen. Maar Mij hebben jullie niet altijd.' En even heel eerlijk... Is de kritiek op deze vrouw niet terecht? Zij giet in één keer een hele fles kostbare narduszalf uit over Jezus. Die fles is zeker 300 penningen waard. Eén penning was een dagloon, dus 300 penningen is een jaarsalaris! En dat zó, in één keer... Terwijl zoveel mensen gebrek lijdten, en 's morgens nog niet weten of ze 's avonds te eten hebben. Zoveel kinderen die tekort komen... Is dit eigenlijk wel verantwoord, wat deze vrouw doet?

Al-Eizariya, ten oosten van de Olijfberg, is genoemd naar Lazarus, en is het voormalige Bethanië.

2. Een liefdesgeschenk aan de maaltijd

Laten we eerst de situatie wat beter bekijken. Dit voorval wordt ook beschreven door Mattheüs en door Johannes. Johannes vertelt dat het hier gaat om Maria, de zus van Martha en van Lazarus. Jezus was vaker in het huis van Martha en Maria geweest. Martha liep altijd te bedienen, maar Maria... Maria zat het liefste aan de voeten van Jezus. Zij wilde geen woord missen van wat Hij zei.

En Lazarus, hun broer, was ziek geweest, zó ziek dat hij gestorven was. Maar toen hij al vier vier dagen in het graf lag, kwam Jezus. En Jezus deed wat niet kan: Hij wekte Lazarus op uit de dood.

Bij deze drie mensen is Jezus nu weer op bezoek. Er staat in vers 3 dat Hij te gast is bij een zekere Simon de melaatse. Misschien was deze Simon eerder melaats gewéést, en was hij door Jezus genezen. Het zou ook zomaar kunnen dat hij familie was van Martha, Maria en Lazarus. Misschien wel hun vader, dat het hun gezamenlijke huis was. We weten het niet.

Wat we wel weten is dat ze 'aanlagen', staat er in vers 3. Dit is een maaltijd, er wordt gegeten. Daar hebben we het over, dit seizoen, over maaltijden in de Bijbel. En bij een maaltijd gebeuren vaak bijzondere dingen. Dat is bij ons ook zo. Tijdens een diner staat er iemand op, en houdt een toespraak, en overhandigt een cadeau. Zo kan dat gaan bij een maaltijd. Bij uitstek is dat een gelegenheid om iemand je liefde te bewijzen, om iemand in het openbaar te laten merken dat je zoveel van die ander houdt. En dat is precies wat er hier gebeurt.

Maria heeft een albasten fles, dat is een dure fles, met zuivere narduszalf. Het is uiterst kostbaar. Ze breekt de fles en giet de inhoud uit over het hoofd van Jezus. Dat is een heel bijzonder gebaar. In de tijd van de Bijbel werd je gezalfd als je ergens, bij een belangrijk iemand, op bezoek kwam. Zoals we dat kennen uit

Psalm 23: 'U zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over.'

Maar dat was altijd maar met een béétje zalfolie. Niet een hele fles! Wanneer gebeurde dat wél? Dat gebeurde alleen als er een koning werd gezalfd, of een hogepriester, of een profeet. En hier is het Jezus die gezalfd wordt, als de Messias. Want dát is de betekenis van het woord Messias. Messias is Hebreeuws voor 'Gezalfde', en het Griekse woord daarvoor is Christus. Maria laat hier heel nadrukkelijk zien dat ze Jezus erkent als de Messias van God, Christus, de Redder van de wereld, de grote Koning, Hogepriester en Profeet.

Maar ze heeft nog maar nauwelijks de olie over Jezus' hoofd laten stromen, of er barst kritiek los. 'Wat een verkwisting! Dit is toch zónde van het geld! Die zalf is zéker 300 penningen waard! Hoeveel armen kun je daar niet mee helpen!' Johannes vertelt dat het Judas is die begint. En Johannes schrijft erbij, in Johannes 12: 6: 'En dit zei Judas niet omdat hij zich bekommerde om de armen,

maar omdat hij een dief was, en de beurs beheerde en droeg wat gegeven werd.' Judas heeft bijbedoelingen, maar de anderen niet. Ze vallen Judas allemaal bij, schrijft Mattheüs. En het is toch een eerlijke vraag: is dit nou goed? Is het niet zonde van dit hele vermogen? Wat zegt Jezus?

Jezus is glashelder. Hij neemt het vierkant op voor Maria. 'Laat haar met rust', zegt Jezus in vers 6.

'Waarom valt u haar lastig? Zij heeft een goed werk aan Mij verricht. Want de armen hebt u altijd bij u en wanneer u wilt, kunt u hun weldoen, maar Mij hebt u niet altijd.'

3. Jezus heeft een warm hart voor armen

Terug naar de beginvraag: zijn de armen voor Jezus dan toch niet zo belangrijk? Wuift hij de kritiek niet erg gemakkelijk weg? Beseft Jezus wel wat er met deze 300 penningen gedaan had kunnen worden, en hoeveel dat had kunnen betekenen voor een hele groep mensen?

Ja, Jezus beseft dat hélemaal, daar hoeft je geen enkele twijfel over te hebben!

Want als er nu Eén begaan is met mensen in nood, dan is het Jezus! Als er nu één weet wat mensen nodig hebben, dan is Hij het wel!

Jezus, Hij is bewust Zélf arm geworden om náást de armen te staan, naast mensen in nood, naast mensen die niets hebben, mensen die weerloos zijn.

Als er een rijke jongeman naar Jezus komt en die vraagt: 'Wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven, dan zegt Jezus: 'Ga naar huis, verkoop alles wat je hebt, geef het geld aan de armen en kom dan hier en volg Mij' (Mattheüs 19: 21).

En als Jezus vertelt over het eindoordeel, als Hij de mensen van elkaar zal scheiden zoals de schapen van de bokken worden gescheiden, dan draait het júíst hierom: ben je er geweest voor de hongerigen, voor de zieken, voor de mensen zonder kleren, voor de gevangenen?

We hoorden het al aan het begin van de dienst. Jezus zegt dan, in Mattheüs 25: 40: 'Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan.'

Jezus heeft júíst altijd oog voor de armen. Niet voor niets vertelt hij een gelijkenis over een rijke man en over een bedelaar bij zijn poort: de arme Lazarus. Ze overlijden allebei. Met de rijke man loopt het niet goed af, maar met de arme Lazarus wel. Die is van harte welkom in de hemel.

4. Maria's eenmalige geschenk is heel goed

Altijd staat Jezus op de bres voor de armen. Maar hier, aan de maaltijd, als Maria haar liefde heeft laten zien door die olie uit te gieten over Zijn hoofd – hier telt iets anders. Maria is een goede luisteraar. Ze zit niet voor niets graag aan de voeten van Jezus. En Maria beseft, als één van de weinigen in de kring van mensen rondom Jezus, wat er nú gaat gebeuren. Jezus heeft haar broer uit de dood opgewekt, Lazarus, maar nu gaat Hij Zélf de dood tegemoet. En Hij doet dat om mensen te redden! Hij heeft het toch gezegd: 'De Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn leven te geven als losgeld voor velen' (Mattheüs 20: 28).

Maria wéét dat het lijden en sterven van Jezus voor de deur staat. Want ze heeft goed geluisterd! En daarom wil ze nú laten zien hoeveel Jezus voor haar betekent. Ze wil nú haar liefde laten zien. Dit is een éénmalig moment. Morgen kan het al te laat zijn.

Deze peperdure fles heeft ze ongetwijfeld in huis gehad als appeltje voor de dorst, als een soort noodfonds voor moeilijke tijden. Maar gaandeweg is er in haar hart een verlangen gegroeid, een plan voor als het zover is. En nu is het zover. Markus vertelt in vers 3 dat de fles door haar wordt gebroken. Ze haalt er niet een kurk af, nee, ze bréékt de fles. Dat wil zeggen: ze kan nu niet meer terug, het is álles of niets. En het wordt dus: álles. Maria houdt niets achter voor Jezus. Ze legt haar hele hart in deze daad van liefde.

En is het zo vreemd, eigenlijk? Jezus heeft haar broer uit de dood opgewekt! Wat doe je als iemand jouw broer heeft opgewekt, terwijl die al vier dagen in het graf lag?! En, nog veel belangrijker: Jezus gaat Zélf sterven om de wereld te redden, om ook háár te redden, Maria... Ze beseft uit de grond van haar hart dat ze álles, echt álles te danken heeft aan deze rabbi uit Nazareth. En ze eert Hem als de Gezalfde, de Messias, de Christus. Vol verwondering over Zijn liefde, vol dankbaarheid, vol aanbidding.

Voor Jezus Zelf is dit een moment vol bemoediging. Als Hij Maria in bescherming neemt, zegt Hij niet dat je de armen maar moet vergeten. Absoluut niet! Maar Jezus waardeert de intense liefde die Maria hier laat zien. Hij zegt: 'Het gaat hier om een "goed werk", een goede daad. Want wat zij gegeven heeft is een éénmalig geschenk. De armen heb je altijd om je heen, en als je wilt, kun je hen helpen. Mooi als je dat doet! Doe het vooral! Maar Mij heb je niet altijd. Dit éénmalige cadeau is kostbaar in Mijn ogen.'

Denk maar even aan een bruiloft. Ook als je héél sociaal bewogen bent en veel weggeeft, vind je het toch mooi om een bruidsjurk te hebben, of een mooi pak. Op z'n minst koop je nieuwe kleren. Want het is éénmalig. En denk ook maar aan een begrafenis. Ook al heb je niet veel geld, toch wil je je liefde laten zien voor de overledene. En dat is precies wat Jezus hier zegt, in vers 8: 'Zij heeft gedaan wat zij kon; zij heeft van tevoren Mijn lichaam gezalfd voor de begrafenis.' En daarom is het goéd wat ze deed. Jezus geeft zelfs een belofte, in vers 9: 'Voorwaar, Ik zeg u: Overal waar dit Evangelie gepredikt zal worden in heel de wereld, zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden over wat zij gedaan heeft.'

5. Als je beseft wat je gekregen hebt, ga je vanzelf delen

Als je beseft dat je in je leven álles te danken hebt aan iemand anders, dan maakt dat je verwonderd, en dankbaar, en ga je vanzelf géven. Je houdt niet krampachtig vast wat je hebt, maar je handen openen zich vanzelf. En je geeft van wat je hebt: van je tijd, van je aandacht, van je energie, van je geld, van je bezit.

Deze week gingen Annette en ik naar de film. We hadden een tip gekregen: 'De film *Living*, dat is echt iets voor jullie.' In die film gaat het over een gentleman in Londen. Hij werkt op het stadhuis, en is al wat ouder, hij staat duidelijk in hoog aanzien. Maar dan krijgt hij van de dokter te horen dat hij kanker heeft, en dat hij hooguit nog zes tot negen maanden te leven heeft. En opeens vraagt hij zich af: 'Weet ik eigenlijk wel wat léven is?' Vandaar die titel: *Living*. Hij zegt tegen een jongere collega: 'Binnenkort keer ik

terug naar mijn Schepper'. En dat wordt de sleutel om het leven te begrijpen. Opeens dringt het tot hem door dat hij alles gekrégen heeft. Gekrégen om ervan te délen. Tot nu toe draaide alles om hemzelf, om zijn imago als gentleman. Maar opeens vraagt hij zich af: wat heb ik te geven?

Ik zal niet vertellen hoe het dan verder gaat, want misschien wil je zelf de film zien, maar wat ik wel kan verklappen is dit: de laatste paar maanden van zijn leven zijn veel belangrijker dan alle jaren daarvoor. En het lijkt alsof de filmmaker het tegen jou als kijker in de zaal zegt: 'Deze man ontdekt het pas in de laatste fase van zijn leven. Ontdek jij het nou éérder! Je hebt je leven gekrégen om ervan te délen.'

Wij hebben álles aan God te danken, aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Dát is wat Maria hier laat zien. Wat zij

doet, is goéd, is echt goed. Zij toont haar dankbaarheid, haar liefde. En als je beseft dat je álles gekregen hebt van God, dan zul je Hem liefhebben bóven alles. Gaat dat dan ten koste van de liefde voor de naaste? Nee! Juist niet! Want Jezus zegt: 'Het eerste, het grote gebod is dat je God liefhebt boven alles. En het tweede, *daaraan gelijk*, is dit: u zult uw naaste liefhebben als uzelf.' Het tweede gebod is gelijk aan het eerste: als je God liefhebt, open je vanzelf je hart en je handen voor de mensen om je heen.

Dat is het kostbare van diaconie. Het besef dat we alles van God hebben gekregen en dat we daarom mogen delen van wat we hebben. Natuurlijk: elke vorm van hulpverlening is goed, is bijzonder, uit welke achtergrond of overtuiging het ook wordt gedaan. Maar het bijzondere van christelijke hulpverlening, van diaconie, is dat de hulpverlening wortelt in de verwondering, in de liefde, in de dankbaarheid, de overvloedige dankbaarheid die Maria laat zien. Juist die overvloedige dankbaarheid brengt ons in beweging voor de mensen om ons heen. Dankzij Jezus Christus mogen wij putten uit de hemelse Bron van liefde.

Doe je dat ook? Neem je de tijd om je liefde te uiten naar God? Dat doen we hier, samen, in de kerk. En je kunt het thuis doen, in je gebed, in muziek die maakt of die je luistert, in het bezig zijn met de Bijbel. Blijf je verwonderen over zóveel goedheid, zóveel genade.

Inderdaad, de Here Jezus heeft gelijk: armen zijn er – helaas! – altijd. En daarom is er altijd reden om te delen, altijd reden om te geven, altijd reden om te dienen. Wij mogen elkaar dienen, de één door geld te geven, de ander door tijd te geven, een derde door er gewoon te zijn. Wij mogen elkaar dienen, als mensen, we mogen – om het zo maar eens te zeggen – elkaars 'diaken' zijn. Op weg naar de dag dat 'het volmaakte zal komen', en dat eindelijk alle armoede verdwenen zal zijn, voorgoed verleden tijd. Amen.

